

Enstitüsü	: Sosyal Bilimler
Anabilim Dalı	: Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	: Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Hayati DEVELİ
Tez Türü ve Tarihi	:Yüksek Lisans-Ocak 2009

KISA ÖZET

Muhammed'in *Işk-nâmesi* Üzerine Dil İncelemesi

Canan Pınar TORUN

Daha çok edebiyat tarihçisi dikkati ile yayımlanan kimi tarihi metinlerin bugüne kadar dilbilgisi yapıları ortaya konmamış; bu yüzden bunlar dil tarihçiliğinin istifadesinden uzak kalmıştır. Bu gibi eserlerin dil verilerinin ortaya konması Türk dili tarihi açısından önemlidir. Dil ve edebiyat tarihimiz açısından önemli metinlerden biri de Muhammed'in *Işk-nâme* isimli mesnevisidir. Bu metin Sedit Yüksel tarafından yayımlanmış¹ olmakla birlikte çalışmada metnin dil özellikleri ayrıntılı olarak gösterilmemiştir.

Bu çalışmanın konusu Muhammed'in *Işk-nâmesinin* yapı bilgisi (morfoloji) özellikleridir. Çalışmamız Sedit Yüksel'in yayımına dayanmaktadır. Çalışmamızın başında Eski Türkiye Türkçesinin genel özelliklerinden bahsettikten ve *Işk-nâme* ile yazarı Muhammed hakkında kısa bir bilgi verdikten sonra çalışmamızın temelini oluşturan şekil bilgisi bahsine geçtik. Bu bölümü isim ve fiil çekimi olarak ikiye ayırdıktan sonra her bahsi kendi içerisinde alt başlıklarda topladık. Eski Türkiye Türkçesi dönemindeki özelliklerle *Işk-nâme'nin* benzer ve farklı özelliklerini değerlendirdik. Bu sayede Eski Türkiye Türkçesi araştırmalarına bir katkı sağlamak istedik.

Anahtar Kelimeler: Eski Türkiye Türkçesi, *Işk-nâme*, Muhammed, Tarihsel Yapı Bilgisi (Morfoloji).

Bilim Dalı Sayısal Kodu:

¹ Sedit Yüksel, Mehmed *Işk-nâme*, Ankara: Ankara Üniversitesi DTCF Yayınları, 1965.

Institute: Social Sciences

Department: Turkish Language and Literature

Program: Turkish Language and Literature

Supervisor: Prof. Dr. Hayati DEVELİ

Dissertation and Date: Master of Arts, January 2009

ABSTRACT

A Linguistic Analysis of Muhammed's *Işk-nâme*

Most of the historical texts that were exposed to the analyses of literary historians have been published without an awareness of their linguistic aspects and thus remained devoid of the contributions of the linguistic studies. This study, therefore, is an attempt to analyse the formal and linguistic aspects of *Işık-Name* which was translated into modern Turkish by Sedit Yüksel. The first part of the study aims at elucidating the main characteristics of Old Anatolian Turkish taking the *Işık-Name* of Muhammed as the target text to trace the formal traits of the language of the time. This part of the study approaches the language under the titles of inflectional verbs and inflectional nouns. Muhammed's *Işık-Name* has been taken as the target text to compare and contrast Modern and Old Anatolian Turkish's grammatical traits to humbly contribute to the linguistic studies of Turkish.

Key Words: Old Anatolian Turkish, *Işk-nâme*, Muhammed, Historical morphology,

Science Code: